

OBSAH

Poděkování ... 7

Předmluva ... 9

Meteorologie: věda o původu meteorologických jevů ... 19

Aristotelská meteorologie ... 21

Meteorologické přednášky na pražské středověké univerzitě ... 34

Bohemikální tradice komentářů k Aristotelově meteorologii ... 40

 Dochované rukopisy ... 41

 Svědectví středověkých knihovních soupisů ... 48

Summa naturalium Alberta z Orlamünde ... 51

Meteorologie předmětem univerzitních disputací *de quolibet* ... 54

 Obecný vliv nebeských těles na sublunární svět ... 61

 Počet a charakteristika oblastí vzduchu ... 68

 „Ohnivě“ jevy ... 71

 Tvar sněhových vloček a tzv. Mpembův jev ... 77

 Vítr, blesk a jejich následky ... 79

 Podivuhodné deště ... 83

 Duha ... 86

 Vlastnosti živlů ... 90

Meteorologie jako součást obrazu světa ve středověkých encyklopediích ... 94

 Středověké encyklopedie s meteorologickou problematikou
 v českých zemích ... 96

Secundus liber de naturalibus Bartoloměje z Chlumce, řečeného
 Klaret ... 113

Liber viginti artium Pavla Žídka ... 114

Počátky meteorologie ve staročeské literatuře ... 116

 Báseň *Alan* ... 117

Lucidář ... 119

Hvězdářství krále Jana ... 127

Spravovna Pavla Žídka ... 128

Předpovídání počasí ... 131

Způsoby předvědeckého předpovídání počasí ... 131

Návody a pravidla pro astrologickou předpověď ... 140

Bohemikální sborníky ... 143

Recepce arabských spisů ... 147

Díla latinsky píšících autorů ... 158

Doklady astrologických předpovědí počasí ... 173

Krátkodobá předpověď z atmosférických a dalších jevů ... 177

Předpovídání z hromu, ze začátku roku a z počasí ve významných dnech ... 180

Jazyk a slovní zásoba středověké meteorologie ... 195

Než přišlo slovo atmosféra: Označování prostoru meteorologických jevů ... 197

Označování meteorologických jevů a meteorologie ... 198

Meteory-padající hvězdy a jejich středolatinské názvy ... 205

Pojmenovávání halových jevů ... 209

Meteorologie ve středověkých latinsko-českých slovnících ... 213

Závěr ... 231

Heslář méně známých meteorologických a astrologických pojmů ... 238

Ediční poznámka ... 242

Seznam obrázků ... 243

Seznam zkratk ... 244

Seznam použité literatury a pramenů ... 245

Summary ... 279

Rejstřík citovaných rukopisů ... 289

Rejstřík jmenný a věcný ... 292

Rejstřík řeckých termínů ... 306

Rejstřík latinských termínů ... 307

Rejstřík staročeských termínů ... 310